31. palauttaa mieliin EU:n myönteiset kokemukset vähemmistöjen oikeuksien suojelun ja rajakonfliktien rauhanomaisen ratkaisemisen alalta;

32. pyytää AKT- ja EU-maita tunnustamaan, että Afrikan unionin perustamisasiakirjalla on myönteinen vaikutus, sillä siinä määrätään, että perustuslainvastaisilla keinoilla valtaan nousevat hallitukset eivät voi osallistua Afrikan unionin toimintaan;

33. uskoo, että afrikkalainen vertaisarviointimenettely edistää tehokkaasti demokraattisia instituutioita, jotka edesauttavat moninaisuutta ja vastuullista hallintoa; kehottaa AKT-maiden alueellisia ja aluetasoa alempia järjestöjä kiinnittämään aikaisempaa enemmän huomiota vähemmistökysymyksiin tällaisissa yhteyksissä;

34. kehottaa yhteispuheenjohtajia välittämään tämän päätöslauselman AKT:n ja EU:n ministerineuvostolle, Afrikan unionin komissiolle, yleisafrikkalaiselle parlamentille sekä kansallisille ja alueellisille parlamenteille, Euroopan komissiolle, Yhdistyneille Kansakunnille ja alueellisille organisaatioille sekä EU:n ja Afrikan unionin puheenjohtajavaltioille.

---

**PÄÄTÖSLAUSELMA** [1]

**talouskumppanuussopimuksista (EPA) ja niiden vaikutuksista AKT-maihin**

*AKT:n ja EU:n yhteinen parlamentaarinen edustajakokous*, joka

— kokoontuu Prahassa (Tšekin tasavallassa) 6.–9. huhtikuuta 2009,

— ottaa huomioon työjärjestyksensä 17 artiklan 1 kohdan,

— ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 178 artiklan,

— ottaa huomioon Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000 allekirjoittaman kumppanuussopimuksen (Cotonoun sopimus) [2],

— ottaa huomioon Sharm El-Sheikissä Egyptissä 30. kesäkuuta–1. heinäkuuta 2008 kokoontuneen Afrikan unionin yleiskokouksen yhdennentoista istunnon päätöksen [3] talouskumppanuussopimuksia koskeneesta raportista,

— ottaa huomioon Addis Abebassa 31. tammikuuta–2. helmikuuta 2008 kokoontuneen Afrikan unionin yleiskokouksen kymmenennen istunnon julkilausuman talouskumppanuussopimuksista,

— ottaa huomioon AKT-valtioiden ja hallitusten päämiesten 3. lokakuuta 2008 Accrassa hyväksymän julkilausuman [4],

— ottaa huomioon komission 12. huhtikuuta 2005 antaman tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ”Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus – Kehityksen vauhdittaminen vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi” [5],

---

(1) AKT:n ja EU:n yhteinen parlamentaarinen edustajakokous hyväksynyt 9. huhtikuuta 2009 Prahassa (Tšekin tasavalta).
(2) EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.
(3) AU/Dec. 197(XI).
(4) AKT/28/025/08.
(5) KOM(2005)0134 lopullinen.

— ottaa huomioon toukokuussa 2005 pidetyssä yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa hyväksytyt vuosituhannen kehitystavoitteita koskevat päätelmät ([1]),

— ottaa huomioon yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta 27. kesäkuuta 2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 980/2005 ([2]),

— ottaa huomioon talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin 20. joulukuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1528/2007 ([3]),

— ottaa huomioon 26. ja 27. toukokuuta 2008 pidetyn yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston päätelmät talouskumppanuussopimuksista,

— ottaa huomioon AKT:n ja EU:n ministerineuvoston Addis Ababassa 13. kesäkuuta 2008 antaman päätöslauselman,

— ottaa huomioon komission 27. kesäkuuta 2007 antaman tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle otsikolla ”Kairosta Lissaboniin – EU:n ja Afrikan strateginen kumppanuus” (KOM(2007)0357),

— ottaa huomioon komission 23. lokakuuta 2007 antaman tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle talouskumppanuussopimuksista (KOM(2007)0635),

— ottaa huomioon tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) ja erityisesti sen XXIV artiklan,

— ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien 8. syyskuuta 2000 antaman vuosituhatjulistuksen, jossa asetetaan vuosituhannen kehitystavoitteet kansainvälisen yhteisön yhteisesti sopimaksi köyhyyden poistamisen perusteeksi,

— ottaa huomioon Afrikan integraatioministereiden toisessa konferenssissa Kigalissa Ruandassa 26.–27. heinäkuuta 2007 annetun julkilausuman,

— ottaa huomioon Addis Ababassa 3. huhtikuuta 2008 ja 2. maaliskuuta 2009 kokoontuneen Afrikan unionin kaupasta vastaavien ministerien neljännen ja viidennen yleiskokouksen julkilausumat talouskumppanuussopimuksista,

— ottaa huomioon Ranskan kansalliskokouksen jäsenen Christiane Taubiran 16. kesäkuuta 2008 esittämän selonteon: ”Les Accords de Partenariat Economique entre l'Union européenne et les pays ACP. Et si la Politique se mêlait enfin des affaires du monde”,

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin 26. syyskuuta 2002 antaman päätöslauselman Euroopan parlamentin suosituksista komissiolle talouskumppanuussopimusten neuvottelemisesta AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa ([4]),

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin 23. maaliskuuta 2006 antaman päätöslauselman talouskumppanuussopimusten vaikutuksesta kehitysyhteistyön alalla ([5]),

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin 23. toukokuuta 2007 antaman päätöslauselman talouskumppanuussopimuksista ([6]),

([1]) 9266/05
([2]) EUVL L 169, 30.6.2005, s. 1.
([3]) EUVL L 348, 31.12.2007, s. 1–154.
([4]) EUVL C 273 E, 14.11.2003, s. 305.
([5]) EUVL C 292 E, 1.12.2006, s. 121.
([6]) EUVL C 102 E, 24.4.2008, s. 301.

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin 23. toukokuuta 2007 antaman päätöslauselman EU:n avusta kaupan kehittämiseksi ([1]),

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin 12. joulukuuta 2007 antaman päätöslauselman talouskumppanuussopimuksista ([2]),

— ottaa huomioon 19. helmikuuta 2004 antamansa päätöslauselman otsikolla ”Talouskumppanuussopimukset: hankaluudet ja näkymät” ([3]),

— ottaa huomioon 23. marraskuuta 2006 antamansa päätöslauselman talouskumppanuussopimuksista käydyistä neuvotteluista ([4]),

— ottaa huomioon kehitysmyönteisistä talouskumppanuussopimuksista 20. marraskuuta 2007 annetun Kigalin julistuksen ([5]),

— ottaa huomioon taloudellisen kehityksen, rahoituksen ja kaupan valiokunnan mietinnön (AKT-EU 100 463/08/lopull.),

A. ottaa huomioon, että Cotonoun sopimuksen 36 artiklan 1 kohta sisältää Euroopan unionin ja AKT-valtioiden sitoumuksen sopia Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen mukaisista kaupankäyntijärjestelyistä, joilla poistetaan vaiheittain niiden välisen kaupan esteet ja vahvistetaan yhteistyötä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla,

B. toteaa kuitenkin, että Cotonoun sopimuksen 37 artiklan 3 kohdassa määrätään, että ”valmisteluvaihetta käytetään myös AKT-valtioiden julkisen ja yksityisen sektorin toimintaedellytysten kehittämiseen”,

C. ottaa huomioon, että Euroopan unioni aloitti vuonna 2002 AKT-valtioiden ryhmän kanssa neuvottelut yleisistä kysymyksistä, minkä jälkeen neuvotteluja jatkettiin erikseen kuuden talouskumppanuussopimusalueen kanssa (Karibia, Länsi-Afrikka, Keski-Afrikka, itäinen ja eteläinen Afrikka, SADC miinus, Tyynenmeren alue),

D. ottaa huomioon, että Karibian AKT-valtioiden foorumin (CARIFORUM) 15 jäsenvaltiota parafoivat talouskumppanuussopimuksen EU:n ja sen jäsenvaltioiden kanssa 16. joulukuuta 2007,

E. ottaa huomioon, että 18 Afrikan maata, joista 8 kuuluu vähiten kehittyneisiin maihin (LDC), parafoivat ”ponnahduslautana toimivat” talouskumppanuussopimukset marras- ja joulukuussa 2007, kun taas 29 muuta Afrikan AKT-valtiota, joista kolme ei kuulu vähiten kehittyneisiin maihin, ei parafoinut mitään talouskumppanuussopimusta, ja että Etelä-Afrikka oli jo lyönyt lukkoon EU:n kanssa WTO-sääntöjen mukaisen kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen,

F. ottaa huomioon, että Papua-Uusi-Guinea ja Fidži, joista kumpikaan ei kuulu vähiten kehittyneiden maiden joukkoon, parafoivat väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen 23. marraskuuta 2007, kun taas muut Tyynenmeren AKT-valtiot (kuusi LDC- ja seitsemän ei-LDC-valtiota) eivät parafoineet talouskumppanuussopimusta,

G. ottaa huomioon, että vuonna 2008 allekirjoitettiin ainoastaan CARIFORUM-valtioiden ja EU:n välinen sopimus ja väliaikaiset sopimukset EU:n ja Norsunluurannikon ja EU:n ja Kamerunin välillä,

([1]) EUVL C 102 E, 24.4.2008, s. 291.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2007)0614.
([3]) EUVL C 120, 30.4.2004, s. 16–22.
([4]) EUVL C 330, 30.12.2006, s. 36–40.
([5]) EUVL C 58, 1.3.2008, s. 44–46.

H. ottaa huomioon, että EU on soveltanut 1. tammikuuta 2008 alkaen tuontijärjestelyjä talouskumppanuussopimuksen tai ponnahduslautasopimuksen parafoineista AKT-valtioista peräisin oleviin tuotteisiin näissä sopimuksissa määrätyllä tavalla ([1]),

I. ottaa huomioon, että Afrikan ja Tyynenmeren alueet jatkavat Euroopan unionin kanssa neuvotteluja täysimääräisten talouskumppanuussopimusten tekemisestä, ja että puolet AKT-valtioista ei toistaiseksi ole parafoineet tai allekirjoittaneet tällaista sopimusta,

J. ottaa huomioon, että AKT-maat ovat olleet huolestuneita eräistä parafoituihin talouskumppanuussopimuksiin sisältyvistä lausekkeista ja pyytäneet niiden korjaamista ennen allekirjoittamista,

K. ottaa huomioon, että kaikki osapuolet ovat toistuvasti vahvistaneet, että talouskumppanuussopimusten on oltava kehitysyhteistyövälineitä, jotta voidaan edistää kestävää kehitystä ja alueellista yhdentymistä sekä vähentää köyhyyttä AKT-valtioissa,

L. ottaa huomioon, että talouskumppanuussopimuksista aiheutuvilla sopeuttamiskustannuksilla on merkittävä vaikutus AKT-valtioiden kehitykseen ja että nämä vaikutukset, joita kylläkin on vaikea ennustaa, koostuvat suoranaisesti tullien menettämisestä, ja epäsuorasti vaikutuksista, jotka aiheutuvat mukauttamiseen tai sosiaaliseen tukeen liittyvistä kustannuksista työllisyyden, ammattitaidon parantamisen, tuotannon, viennin monipuolistamisen ja julkisen talouden hallinnan uudistamisen alalla,

M. ottaa huomioon, että 21 AKT-maata, joista osa ei ole vielä allekirjoittanut talouskumppanuussopimusta, on sisällyttänyt kymmenennen EKR:n kansallisiin maaohjelmiinsa erityiset määrät talouskumppanuussopimuksiin liittyviä liitännäistoimenpiteitä varten,

N. ottaa huomioon, että talouskumppanuussopimuksilla voi olla seuraavia väliaikaisia kehitysvaikutuksia AKT-valtioille:

— nettotullitulojen väheneminen ja sen vaikutus AKT-valtioiden budjettiin,

— väliaikaisten sopimusten parafoinnista aiheutuvat AKT-alueiden alueellista yhdentymistä koskevat ongelmat, jotka voivat estää integroidun talouskehityksen edellyttämän kehyksen luomista, mikä puolestaan voisi edesauttaa AKT-valtioiden talouskasvua,

— AKT-valtioiden talouden tarjonnan paraneminen ja EU:sta tuotujen tuotteiden tarjoaminen asiakkaille,

— AKT-valtioista Euroopan unioniin suuntautuvan viennin kasvu muun muassa parempien alkuperäsääntöjen avulla, minkä pitäisi johtaa talouskasvuun, parantaa työllisyyttä ja lisätä valtion tuloja, joita voidaan käyttää sosiaalisten toimenpiteiden rahoittamiseen,

— alueellinen yhdentyminen AKT-alueilla, mikä voi parantaa talouskehitysmahdollisuuksia ja osaltaan lisätä talouskasvua,

— kauppaa tukevaan apuun tarkoitetun rahoituksen käyttäminen onnistuneesti talouskumppanuussopimusten yhteydessä,

— uudistusten ja tarpeisiin vastaavien toimenpiteiden toteuttaminen AKT-valtioissa, etenkin mitä tulee julkisen talouden hallintaan, tullien kantamiseen ja uuden verotulojärjestelmän luomiseen,

O. ottaa huomioon, että AKT-alueiden sisäisellä ja keskinäisellä kaupalla ja AKT-valtioiden ja muiden kehitysmaiden (etelä–etelä-kauppayhteistyö) välisellä kaupalla voi olla merkittäviä myönteisiä vaikutuksia AKT-valtioiden kehitykseen,

([1]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1528/2007, annettu 20 päivänä joulukuuta 2007, talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin (EUVL L 348, 31.12.2007, s. 1).

P. ottaa huomioon, että yksi Cotonoun sopimuksen tavoitteista on, että talouskumppanuussopimuksista tulee välineitä, joilla edistetään kestävää kehitystä, vähennetään köyhyyttä, integroidaan AKT-alueiden taloudet asteittain osaksi maailmantaloutta ja tehostetaan alueellista yhdentymistä,

Q. ottaa huomioon, että Euroopan komission puheenjohtaja José Manuel Barroso totesi Lissabonissa joulukuussa 2007 pidetyssä EU–Afrikka-huippukokouksessa, että on mahdollista tarkistaa kahden osapuolen viimeksi kuluneiden kuukausien aikana allekirjoittamien talouskumppanuussopimusten määräyksiä,

R. ottaa huomioon, että maailmanlaajuinen talous- ja elintarvikekriisi koskettaa eniten AKT-maiden väestöä ja nyt on tärkeämpää kuin koskaan ponnistella vuosituhannen vaihteen kehitysyhteistyötavoitteiden saavuttamiseksi,

1. kehottaa jäsenvaltioita myös tänä maailmanlaajuisen talouskriisin aikana kunnioittamaan antamiaan sitoumuksia kasvattaa virallista kehitysapua, joka mahdollistaa kauppaa tukevan avun lisäämisen, ja perustamaan alueellisten kauppaa tukevan avun pakettien muodossa liitännäistoimenpiteitä talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanoa varten ja siten vahvistamaan talouskumppanuussopimusten myönteistä vaikutusta kehitykseen; korostaa, että talouskumppanuussopimuksen tekeminen ei ole kauppaa tukevaa kehitysyhteistyötä varten tarkoitettujen varojen saamisen edellytys;

2. pitää kiinni siitä, että talouskumppanuussopimukset ovat kehitysyhteistyöväline, jonka olisi heijasteltava sekä AKT-maiden kansallisia että niiden alueellisia etuja ja tarpeita, jotta voidaan vähentää köyhyyttä, saavuttaa vuosituhannen vaihteen kehitysyhteistyötavoitteet ja kunnioittaa perusihmisoikeuksia, kuten oikeus ravintoon tai oikeus julkisiin peruspalveluihin; kehottaa neuvostoa, komissiota ja EU:n jäsenvaltioiden ja AKT-maiden hallituksia tekemään kaikkensa luottamuksen, keskinäisen kunnioituksen ja turvallisuuden ilmapiirin palauttamiseksi siltä osin kuin se on vahingoittunut neuvottelujen aikana;

3. a) muistuttaa EU:n toimielimiä ja hallituksia siitä, että talouskumppanuussopimuksen tekeminen tai siitä luopuminen ei saisi johtaa tilanteeseen, jossa AKT-valtio voi joutua epäsuotuisampaan asemaan kuin se oli Cotonoun sopimukseen sisältyneitä kauppaa koskevia määräyksiä sovellettaessa;

   b) kehottaa Euroopan unionia tarjoamaan riittävät ja ennakoitavat määrärahat, Euroopan kehitysrahaston määrärahojen lisäksi, joilla katetaan kustannukset, jotka aiheutuvat sopeuttamisesta, tarjontapuolen kapasiteetin tukemisesta, infrastruktuurin vahvistamisesta, sääntelykapasiteetista, kilpailukyvystä sekä kansallisesta ja alueellisesta yhteenliitettävyydestä;

   c) pyytää, että Euroopan unioni ei myöskään aseta kymmenennen EKR:n tai kauppaa tukevan kehitysyhteistyön määrärahojen vapauttamisen ehdoksi täysimääräisen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittamista;

4. korostaa, että WTO-sääntöjen noudattaminen sellaisena kuin se on määritelty GATT XXIV:ssä, koskee ainoastaan tavaroiden kauppaa ja edellyttää, että olennainen osa kaupasta vapautetaan kohtuullisen ajan kuluessa, ja kehottaa neuvostoa ja komissiota hyväksymään kaikki AKT-maiden esittämät WTO-yhteensopivat ehdotukset, jotka koskevat ainoastaan tavaroita;

5. kehottaa AKT-maita ja Euroopan komissiota hyödyntämään mahdollisimman hyvin käytettävissä olevaa kauppaa tukevaan apuun tarkoitettua rahoitusta tukeakseen uudistusprosessia talouskehityksen kannalta tärkeillä aloilla, parantamaan infrastruktuuria, kun se on tarpeen talouskumppanuussopimusten tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisen tehostamiseksi, kompensoimaan tullitulojen nettomenetykset ja edistämään verouudistusta siten, että sosiaalialaan tehtävät julkiset investoinnit eivät vähene, investoimaan tuotantoketjuun vientituotannon monipuolistamiseksi, ja tuottamaan enemmän korkeamman lisäarvon sisältäviä vientituotteita;

6. toistaa kantansa, jonka mukaan talouskumppanuussopimusten rahoittamiseen pitäisi käyttää EKR:n sijaan täydentävää kauppaa tukevaa apua, johon Euroopan unioni on sitoutunut vuonna 2005 ja joka on vuosittain 2 miljardia euroa vuodesta 2010 lähtien ja josta 50 prosenttia myönnetään AKT-maille; vastustaa kaikkia Euroopan yhteisön tuen myöntämiselle asetettuja talouskumppanuussopimuksiin liittyviä ehdollisuuksia ja pyytää komissiota takaamaan, että kymmenennen EKR:n rahoituksen saantia ei sidota neuvottelujen tuloksiin ja tahtiin;

7. korostaa, että jäsenvaltioiden lupaama kehitysyhteistyön julkisen tuen lisäys olisi ensi sijassa käytettävä tehostamaan ponnisteluja kohti vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista AKT-maissa, joita maailmanlaajuinen talous- ja elintarvikekriisi koskettaa voimakkaimmin ja joissa se on uhannut ja uhkaa tehdä tyhjäksi vuosituhannen kehitystavoitteisiin pyrkimisen yhteydessä saavutetut tulokset;

8. korostaa myös, että kaikkien sopimusten on kunnioitettava AKT-maita suosivaa epäsymmetriaa sekä sopimuksen kohteena olevan tuotevalikoiman että siirtymäaikojen osalta ja että talouskumppanuussopimusten on tarjottava käytännön takuut AKT-maiden yksilöimien herkkien alojen suojelusta;

9. panee hyvin huolestuneena merkille, että EY on tekemässä sopimusta banaaneista latinalaisamerikkalaisten suosituimmuuskohtelusta nauttivien banaanintoimittajien kanssa, mikä uhkaisi AKT-maiden banaanialan elinkelpoisuutta ja etenkin pienten ja haavoittuvassa asemassa olevien kansantalouksien kestävää taloudellista ja sosiaalista kehitystä; kehottaa Euroopan komissiota varmistamaan, että kaikkien haavoittuvaisimpien pienten banaaniviljelijöiden elinkeinon turvaamiseksi ryhdytään toimiin;

10. korostaa, että talouskumppanuussopimuksiin liittyvissä tukitoimenpiteissä on otettava huomioon, että alueellinen yhdentyminen ja taloussuhteet muiden kehitysmaiden kanssa ovat tärkeitä AKT-valtioiden kehitykselle;

11. a) pyytää, että komissio sallisi AKT-maiden neuvotella uudelleen kiistanalaiset lausekkeet ennen kattavien alueellisten sopimusten allekirjoittamista, jotta AKT-neuvottelijoilla olisi riittävästi aikaa arvioida sopimuksia ja tehdä ehdotuksia ennen kyseisten sopimusten hyväksymistä, ja että komissio neuvoisi AKT-neuvottelijoita asioissa, joissa neuvottelijat pitävät sitä tarpeellisena; korostaa erityisesti, että on tärkeää ottaa huomioon kumppanimaiden ja niiden parlamenttien, paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan huolenaiheet täysimääräisiä talouskumppanuussopimuksia koskevissa neuvotteluissa, ja että neuvotteluja ei tulisi käydä paineen alaisena eikä kiireessä;

b) kehottaa Euroopan komissiota kuulemaan kattavasti AKT-ryhmää Cotonoun sopimuksen 12 artiklan mukaisesti ennen kuin se tekee sitoumuksia, jotka saattavat vaikuttaa kielteisesti AKT-alueiden taloudelliseen yhdentymiseen tai AKT- ja EU-maiden välisiin kauppasuhteisiin;

12. korostaa, että talouskumppanuussopimusten olisi sisällettävä tarkistuslauseke, jossa määrätään viiden vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamisesta tapahtuvasta tarkistamisesta, johon kansallisten parlamenttien, Euroopan parlamentin ja kansalaisyhteiskunnan on virallisesti osallistuttava, ja korostaa, että talouskumppanuussopimuksiin tarvitaan vahvempia valvontaa ja arviointia koskevia määräyksiä, joilla määritellään talouskumppanuussopimuksen vaikutus maan ja alueen kehitykseen sekä köyhyyden vähentämistavoitteisiin – ei pelkästään talouskumppanuussopimuksen noudattamisen tasoon – ja määrätään suojamekanismista, jotta voidaan muuttaa tai kumota mikä tahansa talouskumppanuussopimuksen osa, joka vaarantaa alueellisen yhdentymisprosessin tai heikentää mahdollisuuksia vähentää köyhyyttä tai saavuttaa vuosituhannen vaihteen kehitysyhteistyötavoitteet;

13. a) kehottaa AKT-valtioiden hallituksia toteuttamaan tarvittavat uudistukset hyvän hallintotavan aikaansaamiseksi erityisesti julkisessa hallinnossa, mitä tulee esimerkiksi julkisen talouden hallintaan, tullien kantamiseen, verotulojärjestelmään, lahjonnan torjuntaan ja väärinkäytöksiin;

b) pyytää kaikkien asianomaisten, erityisesti hallitusten ja parlamentin jäsenten, aktiivista osallistumista neuvotteluprosessiin, ja kansalaisyhteiskunnan tehostettua osallistumista, jotta saataisiin aikaan alueellinen konsensus ennen täysimääräisen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittamista;

14. korostaa, että neuvottelujen ja niiden tulosten avoimuutta on lisättävä, jotta politiikan tekijät, parlamenttien jäsenet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat voivat tarkastella niitä julkisesti;

15. kehottaa EU:n jäsenvaltioiden toimielimiä ja hallituksia tekemään kaikkensa luottamuksen ilmapiirin palauttamiseksi siltä osin kuin se on vahingoittunut neuvottelujen aikana;

16. korostaa, että talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanoa olisi seurattava parlamentaarisessa elimessä, josta on määrättävä talouskumppanuussopimusteksteissä, ja että tämän parlamentaarisen elimen olisi kussakin tapauksessa polveuduttava AKT:n ja EU:n yhteisestä parlamentaarisesta edustajakokouksesta ja sen elimistä ja pysyttävä tiiviissä yhteydessä siihen tai oltava sen osa, jotta voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon talouskumppanuussopimusten vaikutukset AKT-maiden talouksiin, kuten Cotonoun sopimuksessa on määrätty;

17. korostaa erityisesti kansallisten parlamenttien ja valtiosta riippumattomien toimijoiden keskeistä roolia talouskumppanuussopimusten seurannassa ja valvonnassa ja kehottaa sisällyttämään ne järjestelmällisesti meneillään olevaan neuvotteluprosessiin; katsoo, että tämä edellyttää myöhempiä neuvotteluja varten selkeää esityslistaa, josta AKT-maat ja EU sopivat ja joka perustuu osallistavaan lähestymistapaan;

18. suosittelee, että Euroopan parlamentin aikataulussa olisi mahdollisuuksien mukaan ennen hyväksynnän antamista odotettava AKT-parlamenttien lausuntoja talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvottelujen tuloksista ja otettava ne huomioon;

19. a) katsoo, että EKR:n aluekohtaisiin strategia-asiakirjoihin ja alueohjelmiin olisi sisällytettävä merkittävä, järjestelmällinen ja tarkkaan harkittu tuki talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanoa varten ottaen huomioon tarvittava uudistusprosessi, jonka avulla talouskumppanuussopimuksesta tulee menestys;

b) pitää kiinni siitä, että täysimääräisiä talouskumppanuussopimuksia koskevien asiakirjojen on otettava huomioon kunkin alueen ja kunkin AKT-maan tasolla tehdyissä vaikutustutkimuksissa paljastuneet mahdolliset tulonmenetykset, ja että niiden uudelleenneuvotteluun on tarvittaessa mahdollisuus;

c) pyytää, että AKT-alueet järjestävät seminaareja EKR:n aluekohtaisista strategia-asiakirjoista ja alueohjelmista mahdollisimman pikaisesti, jotta voidaan arvioida niiden vaikutusta talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanoon;

d) kehottaa Euroopan unionia ja AKT-maita varmistamaan, että talouskumppanuussopimukset vastaavat vallitsevaan maailmanlaajuiseen kriisiin, jotta minimoidaan maailmantalouden taantumisen vaikutus AKT-maihin;

20. korostaa, että AKT-maiden allekirjoittamat väliaikaiset sopimukset eivät saa heikentää AKT-alueiden mahdollisuuksia tehdä EU:n kanssa sellaisia täysimääräisiä talouskumppanuussopimuksia, joissa otetaan huomioon kehitysulottuvuus ja alueellisten talouksien yhdentämiseksi toteutetut toimet ja joissa tehostetaan AKT-valtioiden ja EU:n jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä;

21. korostaa jälleen kerran tarvetta tunnistaa herkät tuotteet, jotka olisi jätettävä kaupan vapauttamisen ulkopuolelle;

22. korostaa tarvetta palauttaa AKT- ja EU-maiden välinen luottamus, joka vahingoittui talouskumppanuussopimuksista käytyjen neuvottelujen aikana, maita yhdistävän kumppanuuden hengessä;

23. kehottaa yhteispuheenjohtajia välittämään tämän päätöslauselman AKT–EU-ministerineuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan komissiolle, neuvoston puheenjohtajavaltiolle, Afrikan unionille, yleisafrikkalaiselle parlamentille, kansallisille ja alueellisille parlamenteille ja AKT-valtioiden alueellisille järjestöille.